

Сірко Ростислав Богданович

к.ю.н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Чернівецького інституту

Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Договір перевезення залізничним транспортом пасажирів, як вважається – є консенсуальним договором, при цьому порядок укладення вказаного договору відрізняється певною специфікою, яка полягає в тому, що у зв'язку з публічністю договору залізниця зобов'язана виконати умови договору щодо перевезення залізничним транспортом пасажирів. При цьому основний зміст та умови договору перевезення залізничним транспортом пасажирів повинні бути однакові для усіх сторін вказаного договору.

Предметом договору перевезення залізничним транспортом пасажирів є дії перевізника відносно своєчасної доставки пасажирів до пункту призначення, а в разі здачі пасажиром багажу, який повинен бути виданий уповноваженій на його отримання особі, а також дії пасажира щодо сплати встановленої плати.

При цьому суб'єктний склад вказаного договору полягає в тому, що фізична особа виступає в якості пасажира, а транспортна організація виступає в якості перевізника, який визнається суб'єктом публічного права за законодавством.

Змістом договору перевезення залізничним транспортом пасажирів є сукупність умов вказаного договору. Так зазначений договір перевезення залізничним транспортом пасажирів наділяє останніх певними правами, які направлені на визначення призначення договору перевезення з урахуванням обставин, які можуть раптово виникнути серед певних груп або конкретних пасажирів залізничного транспорту (прикладом можна вказати здійснення зупинок під час руху зазначеним сполученням, повернення проїзного документу пасажиром перевізнику з отриманням його вартості за виключенням певного збору тощо).

Згідно до вимог законодавства пасажир має наступні права: 1) безпечна і своєчасна доставка залізничним транспортом до пункту призначення, який зазначений у проїзному документі, обслуговування у відповідності встановлених норм за час перевезення залізничним транспортом; 2) встановлення до перевізника вимог відносно виконання умов договору перевезення залізничним транспортом пасажирів; 3) безоплатне перевезення ручної поклажі не більше 36 кг; 4) переоформлення проїзного документу; 5) отримання повної і своєчасної інформації від перевізника щодо розкладу руху залізничного транспорту та змін

до нього; 6) відправлення, повернення, перенаправлення багажу; 7) в разі виявлення або допущення пошкодження, втрати багажу, в установленому порядку витребувати відшкодування збитків перевізником.

Також, крім вищевказаного, змістом договору передбачаються обов'язки пасажирів під час перевезення залізничним транспортом: 1) пасажир зобов'язується оплатити зазначену плату за перевезення залізничним транспортом; 2) пасажир може здійснювати поїздку обов'язково при наявності проїзних документів; 3) пасажир зобов'язаний під час перевезення залізничним транспортом та на території залізничних станцій дотримуватися встановленого публічного порядку та правил перевезення, санітарних та протипожежних правил тощо.

Щодо перевізників, то за змістом договору перевезення залізничним транспортом пасажирів, перевізник має певні обов'язки: 1) створення певних умов для належного обслуговування пасажирів під час перевезень залізничним транспортом; 2) забезпечення рівних умов складання майбутніх договорів перевезення залізничним транспортом з потенційними пасажирами; 3) створення мінімально необхідної матеріальної бази для придбання пасажирського квитка; 4) формування належної інформаційної системи оповіщення громадян – пасажирів щодо відомостей про заплановані поїздки та розклад руху залізничного транспорту у визначених сполученнях тощо.

Вказані обов'язки перевізників носять організаційно-забезпечувальний характер, що досконало регламентуються спеціальним законодавством.

Отже основними правами перевізника є: 1) можливість відмови пасажиру у перевезенні залізничним транспортом відповідно до вимог законодавства та у випадках, передбачених ним; 2) можливість розпоряджатися багажем пасажира, в разі якщо він, у встановлений Правилами термін, не був витребуваний; 3) відмовитися у прийнятті багажу у передбачених правилами випадках; 4) при наданні пасажирами недійсних проїзних документів, відмовити їм у посадці на залізничний транспорт.

Основними же обов'язками залізниці є: 1) Забезпечення безпечного перевезення залізничним транспортом пасажирів до пункту призначення, який вказаний у проїзних документах; 2) Перевезення багажу пасажирів до пункту призначення, який вказано у проїзному документі, та видати його пасажиру; 3) Своєчасне сповіщення пасажирів та інших осіб про зміни у розкладі та щодо прибуття залізничного транспорту; 4) забезпечувати відповідність виробничих приміщень, будівель та рухомого складу до нормативних документів щодо їх експлуатації та надавати пасажирам, згідно з встановленими нормами, приміщення для очікування; 5) забезпечувати збереження ручної поклажі

пасажирів в камерах схову, а багажу та вантажобагажу – в сховищах та під час перевезення тощо.

Самим договором перевезення залізничним транспортом пасажирів передбачено, визначено певне коло основних обов'язків перевізника, однак на цьому обов'язки перевізника не обмежуються, що обумовлюється наявністю забезпечених прав пасажирів, зокрема, обов'язком перевізника є не лише своєчасне доставлення пасажирів до пункту призначення, а й в створенні пасажирам безпечних та комфортних умови перевезення.

Адаховська Надія Сергіївна

к.ю.н., ст. викладач кафедри цивільно права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА МАЙНОВИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ МАЛОЛІТНІХ І НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

Найбільш гострою залишається проблема охорони майнових прав осіб, щодо майна яких встановлено опіку, при вчинення дій по розпорядженню житловими приміщеннями. Підопічному, як і будь-якому іншому власнику, належить право продажу його квартири (житлового будинку). Відповідно до ст. 71 ЦК України, опікун може укладати договори про відчуження житла, переданого під опіку, лише з дозволу органу опіки та піклування. Правозгідна реалізація цього права опікуном пов'язана з наявністю різноманітних юридичних фактів, які у своїй системній сукупності дають підставу для видачі дозволу на продаж житла. До них, зокрема, відноситься відсутність заборони на відчуження житла, а також підстав припускати недобросовісність опікуна при вчиненні правочину тощо.

Усі ці обставини повинні бути точно встановлені органом опіки та піклування для прийняття рішення про видачу дозволу про продаж квартири. Однак, як показує практика, саме на етапі видачі цих дозволів виникають найбільші труднощі. Це пояснюється тим, що органи опіки та піклування позбавлені можливості прослідити подальшу долю підопічного з точки зору задоволення його житлових прав. У ряді випадків, для забезпечення інтересів підопічного, органи опіки та піклування вимагають від опікунів надання різноманітних довідок: про обстеження умов проживання сім'ї працівниками ЖЕУ; надання зі школи, де вчиться дитина, характеристики відносин у сім'ї тощо. У інших випадках, органи опіки та піклування дають дозвіл на продаж